

Színház.

A hazug.

Goldoni vígjátéka új betanulással a Nemzeti Színházban.

Több ötven événél, hogy az *Il Bugiardo* magyarul színre került, de igen gyéren szerepelt klasszikus műsorunkon. Az olasz Molière szóhoz is alig jutott francia mintája mellett, aki pedig maga sem legfőbb kegyeltje közönségünknek. Hevesi Sándor utóbb még a *Fogadósné*-val állt elő, tiszta vígjátékstílusban adatta, szépen, de — mérsékelt vonzóerővel.

A színikritikus Pünkösti Andor, akit az újszerű rendezés kérdései állandóan foglalkoztatnak, abból a feltevésből indult ki, hogy Goldoni ma a színpadon csak a rendező munkájától remélheti azt a jótékony többletet, ami meghervadt írói formanyelvét részben eltakargatja, részben pedig új ingerekkel meggazdagítja. El is érte, hogy színrealkalmazásából a Nemzeti Színház idényének eddig legmutatósbab tálalási remeke támadt. Radó Antal régi fordításából hírmondó is alig maradt, s a kiirtott szöveg helyébe annyi betoldás került prózában és versben egyaránt, amennyi már fölér a társszerzőséggel. Újabb társszerzőül lépett be a vállalkozásba a forgószínpad ragyogó képeit megteremtő Upor Tibor, meg a porcellánfigurákká stilizált szereplőket pazar képezzel, selymek és bársonyok tékozlásával felöltöztető Nagyajtai Teréz. Szemünk-szánk alig győzött betelni a látnivalóval, fülünk a finom és kellemes kísérőzenével, melyet a fiatal Ránky György szerzett s melynek

ritmusára az egész kacsalábon-forgó mesebeli Velence elibénk penderült. A színészek ebben a rendezésben természetesen sokkal inkább a rendező kép- és dallamálmait voltak kénytelenek szolgálni, semmint Goldoni helyzet- és jellemrajzi leleményét, melynek ezúttal alig volt több becsülete, mint a korábbi olasz vígjátékírók nyers és vázlatos *canavacció*-inak a régibb, *commedia a soggetto*-stílusban játszó színészek szemében. Velence utcáin, hídjain, árkádjai alatt pillanatnyi apró esetlegességek egész sora játszódott le előttünk, csókok, dalok, még gyilkosságok is, s hozzá mindez a leghatározottabb bábjáték-elgondolás szerint, úgy, hogy a végén Goldoni írói szándéka, mely emberi gyengeségek lealcázását és erkölcsi számonkérését vette célba, itt valószággal visszajára fordult. Beteges hazudozója a vakmerő játékon ezúttal nem hogy rajta nem vesztett, hanem valószággal felmagasztosított. Igaz, hogy itt is hoppon maradt és a gúnyolódo hahotázás jutalmában részesült, csakhogy az új értelmezésben mindez valahogy a költészetnek, a «képzélet finom játéká»-nak tragikus elbukásával jelent egyet, a nyárspolgári józanság, a nyaktörés kockázatát vállalni gyáva filiszterség ellenében.

Végül pedig a főszereplő, a hazug, főlébe kerekedik valamennyi becsületesnek, sőt: magával a költővel, Goldonival azonosul. A velencei bájos szobor állásába vágja magát, mondván: hiszen ti is mind a hazugság szülöttei vagytok, benneteket is csak a képzélet finom játéka hozott létre!

Mondanom sem kell, hogy ez Gol-

doni szándékával homlokegyenest szembekerül s igen közel jár ahhoz, amit bizvást szellemi paprikahamisításnak nevezhetünk. Régóta vitatott kérdés, hogy a rendező a maga ötleteit mily mértékben valósíthatja meg az írótól függetlenül vagy azzal éppen ellenmondásba keveredve. Magam váltig az írott szöveg tisztelete mellett kardoskodom, abban a makacs hiedelemben, hogy *irodalmi* kritikára ez a felfogás rendületlenül kötelező.

Püskösti Andor stílus- és szándékbeli áthangszerelésével sem érthetek egyet, noha készségesen elismerem, hogy a maga elgondolását nagy tudással, izgékony képzelettel és izléses eszközökkel szolgálja fel a színpadon. S azt is, hogy a Nemzeti Színház színpada ezúttal a (jól vagy rosszul megválasztott) stílusnak ritka következetességét, hibátlan művészi egységét árasztotta.

A játék stílusa is szerencsésen talált az egész előadásra kiterjesztett «vitrin»-elképzeléshez. Uray megvesztegető beszédlendülettel és mozdulat-választékossággal állt helyt az álmarkéze Lelio felelőtlen hódításaiért. Perényi gyógyíthatatlan finomságban szenvedő Florindója a fiatal művésznek eddig talán legsikerültebb munkája. Ungvári hőscincérszerű lovagja tökéletes marionett figura. Pethes és Tapolczai alakítása is egy-egy élénk színfolt, anélkül, hogy az egészségből kelleetlenül kirína. Csak Juhász József Arlecchinójába került valami a surbankó *magyar* parasztleány ízéből. A hölgyek közül valamelyest ugyanez vonatkozik a kedves, melegkedélyű Somogyi Erzsire, akármilyen kitűnő mozzanatai voltak is játékának (például a szonett-megfejtés jelenetében), alakításának egészével némileg adósa maradt Goldoni Rosaurájának. Szörényi Éva egyenetlenségei mellett is sok jóval biztat, kivált fiúruhás jelenete sike-

rült pompásan. Perczel Zita egyénisége a vígjátéki «ős-szobaleány» hagyományaihoz nem bírt igazán beleilleszkedni. Minden apró mozdulatát kiszámította, mintegy előirányozta s a végén éppen ez vette el alakításának valódi ízét. Ide több természetes kedély, bensőséges jókedv és sokkal kevesebb páváskodás és tudatosság kívántatik.

Az utolsó szerep.

Zilahy Lajos színjátéka a Nemzeti Színházban.

Utolsó szerepül a becsvágya és hírneve teljességében tündöklő nagy drámai színész a tulajdon öregségének megjátszását választja, miután szívbjának első komoly jelentkezésekor a gyanutlan orvostanárból — a saját anyjának maszkjában, tehát egy utolsóelőtti szerepnek az életben való végzetes sikerű betöltésével — kicsalja halálos betegségének titkát. Így, halálra ítélt, sem az élet örömeinek megostromlását, sem azok önkéntes elvetését nem választja, hanem — szakítva pályájával és szerelmével — el akar jutni a testnek és léleknek olyan megbékélt, lemondó állapotába, amelyben már nincs halálfélelem, az elmúlás nem rém, hanem boldog megváltás. A külföldi szanatórium csendjében ez eleinte sikerülni is látszik, valameddig a környezet apró esetlegességeitől egyre zaklatóbban megkörnyékezett, *valódi* fiatalság a *szerepül* vállalt öregségnek fölébe nem kerekedik s jogaiért nem dörömböl. Kétségbeesetten hívja magához szerelmét, minden hűvös okosságot elvet a forró boldogságért, mely ránézve már csak egy pillanat lehet, noha olyan pillanat, melyért a testi megsemmisülés sem túlságosan nagy ár többé. S amikor végetér «utolsó szerep»-e, a visszakapott üdvösség szédületében élete is végetér.

Elgondolásában Zilahy új műve

nemes szellemű és mindvégig írói fogantatású munka. S mégis, ahogy keze alól kikerült, drámának nem igazán meggyőző, ehhez hiányzik az egésznek ellenállhatatlan sodra, benső hitelének lenyűgöző ereje. Az orvos-tanár istenkísértő félrevezetése inkább szerzői ugródeszkának hat, semmint lélekválság drámai kiindulópontjának, a szanatóriumi szerepjátszás valójában csak a novellásan elaprózott környezetrajz töredezett tükrében kerül elénk (valódi elmélyítése a regény műfajától volna várható, drámában ilyesmire szűk a tér és kurta az idő), végül pedig a nagy ütközőpontra, melyben a szerepalakítás felmondja a szolgálatot, már csak melodramai kihangzású utójáték következik, szép, megható és nagyon igazságtalannak érzett színpadi meghalással, mely szinte a *Traviata* opera zokogó hegedűt kívánná kíséretül. Mert a halálos betegség igazi drámai indítékul bajosan válik be. Még a legilletékesebb orvosi ítéletmondás sem az a csalhatatlan alap, melyre számvetésbeli tökéletes pontossággal lehetne építeni, holott a dráma szigora ennek a csalhatatlanságnak kérlelhetetlen sugallóerejéről le nem mondhat.

Talán a legfinomabb Zilahy egész költői elképzelésében az öreg orvos gyengéd szerelmi érzésének bekapcsolása, ezzel a színésznőre nézve a magaválasztotta öregségnek őszi nap-sütése ragyog fel, az átugrott évtizedekért megbékítő kárpoztást ígérő érzelmi ajándék. A két férfi itt az emberélet két szakaszának szimbolumává lesz — bár megint csak inkább az író tervében, mint a színpad zaklatott légkörében, ahol Zilahynak pontozó modor felé hajló rajzában ezek a fődolgozók is némileg törmelékké aprózódnak el, mintegy belevegyülve a szanatóriumi apró emberi és kanári-tragédiák sorába.

Technikai aránytalanságait is tárgyának eredendő drámai alkalmat-

lansága magyarázza. Az alapvetés kissé körülményesen, túlzott nekifoháskodással történik, a dráma derekán az elektromos feszültséget inkább csak a sűrű, de futólagos foszforeszkálások sejtetik meg, igazi tragikai lélekzetvélet csak a harmadik felvonás elején érezhető, a színésznő lázas és lázadó élni akarásának néhány pillanatában, mely mögött azonban már csak az ollós Párka alakja komorlik fel.

Ódry Árpád körültekintő és odaadó rendezésében a színház szép előadással tisztelte meg pályakezdésének helyére visszatért szerzőjét. Bajor Gizi egyéniségének minden vonzó erejét, képzeletének egész gazdagságát tűzbevitte a boldogtalan Klementina művészi hiteléért. Első «öreg» szerepét kapta itt, azzal súlyosbítva, hogy az öregségnek szerep-voltát is meg kellett éreztetnie. A hamu alatt nekitüzesedő parázs önemésztő izgalma éltette valamennyi jelenetét; azt a végsőt, amelyben a megtagadott fiatalság egyetlen visszanyert sugárért az örök enyészet kockázatát vállalja: pályájának legszebb emlékei közé számíthatja. Ódry orvos-professzorában az egyéni jelentékenységet, a higgadt és biztos rajz hódított, valamelyes fogyatékát csak abban éreztük alakításának, hogy a kemény fegyelem fékjét az érzelmi megnyilatkozás mozzanatában is túlságosan tiszteletben tartotta. Uray — talán, hogy az Armand-érzelmesség felé ne sodródjék — kissé nagyon is pattogóra fogta a szerelmes bárót. Az epizódban Sugár Károly kisember-tragédiája kapott legerősebb művészi nyomatékot. Vaszary Piroška a karikatúrában jeleskedett — a kellenél valamelyest vaskosabb ecsetvonásokkal. Mihályfi Béla, Timár József, Pethes Sándor és Juhász József friss szanatóriumi együttesén kívül még Bartos epeköves páciensének izes jeleneteit említhetjük dicsérettel.

Reménység.

Henri Bernstein színjátéka a Vigszínházban.

Saulusból Paulus: a békeidők nagy színpadi ezermesterének háború utáni, megváltozott ábrázatát is ismerjük már, éppen a Vigszínházból. A matematikusból öreg korára filozófus lesz, — ime, a Bernstein esete — hirdetik rajongói. Rajongás nélkül is el kell ismerni, hogy a francia színműírás gazdag hagyományából a mesterségbeli virtuózítás minden fogásán kiokulva és túljutva, most már a pszichológiával is szóbaáll s van benne annyi az íróból, hogy ezen a területen is érdekelti tud, korábbi nyers és erőszakos eszközei nélkül.

A szerelmi témák hanyatlását megérezve, a család élete felé fordul, ez az új darabja egészen egy francia polgárcsalád érzelmi és felfogásbeli ütközöire világít rá, azzal az érezhető törekvéssel, hogy egy kiválasztott esetben «korunk lelkét» is megéreztesse. Nem fűti a nagy költőnek az a fájdalmas igazságfürkészése, mely Hauptmannal a *Naplemente előtt*-ben a polgári tragédia magasába emelkedett fel. Bernstein a zsarnoki szépségű és életszomjú anyának két házasságból származó, tökéletesen elütő egyéniségű leánygyermekeiben a mai fiatalság útjait vizsgálja s egész lelkével a nyílt, becsületes érzésű fiatalság mellé áll, melyben a jövő reménységét látja. A fiatalok sorsán át tükrözteti a nem egymásnak teremtett szülőknek, a feleségének hiún csillogó légkörében kallódó jóembernek, meg a légváraíért vak gyűlölködéssel harcoló asszonynak mártíromságát, melyhez hasonlót a mai nyitottabb szemű fiatalság immár nem hajlandó vállalni. Az utolsó felvonásig egyre fokozódón dül a harc, az egymáshoz szítók hovatovább két hadviselő pártra szakadnak, a zsarnokiak élezik

ki a helyzeteket, melyekben — és ezt finoman érzékelteti a szerző — mégis a gyengék és elnyomottak maradnak felül. A küzdelem odáig fejlődik, hogy sorsokat, életet kívánhatna áldozatul, de a végén Bernstein mindent elsimít — a végső két felvonás szünetében. A «megbékítő idő»-vel orvosoltatja a sebeket, mintahogy a filmdrámák hozzák meg az enyhülést egy mozifelirat közbeiktatásával: «... és néhány év múlva...»

Harsányi Zsolt jó fordításában szívesen láttuk az újdonságot, mely többek közt színészilag is sok érdekes és elmélyedést kívánó feladatot kínál. Ezeket a Vigszínház együttese fényesen ki is aknáztta. Somlay apaszerepe e nagytehetségű művész végre hozzá méltó helyre emelte. Fél-szeg külsőben a lélek előkelőségét ragyogtatta, eszközökhöz is alig folyamodva, tökéletes átéléssel, hatalmas teremtőerővel. Tökés Annára viszont az önmagát ünneplő és féltő szépség sötéten kavargó indulatainak rajza hárult. Tragikai magaslaton járt, újra ráeszmélte tehetségének páratlan vívőerejére, melyet a színházvezetői bölcsesség hosszú éveken át paragon hagyott. Ilyen igazi drámai színészről nem mindig terem, drámatlan korunkban szinte fényűzésnek számít, noha talán arról is szó lehetne, hogy kedvéért érdemes volna némi körültekintéssel gondoskodni valódi drámai alkalmáról, ha az újdonságválasztékban ilyesmi kevésbé akad, talán a régiek drámai termésben. Ágai Irén alakítása az önértetes hamupipóke szerepében nagy és örvendetes meglepetés. Hosszabb veszteglés után mintha rátalált volna a maga igazi hangjára, mellyel első jelentkezéskor olyan megokolt várakozást ébresztett. Kevésbé volt helyén Muráti Lili. Vele szívesen játszatnak «mai» bakfisokat, pedig ez a hangnem majdnem mindig túlhan-

gosságra és kevesetmondó külsőségek felé csábítja. Döntő jelentőségű szerephez jutott a fiatal Somló István, ki tavaly *Az orvos*-ban került az első vonalba. Őszinte, keresetlen, rokonszenves tehetség, csak a testalkata kerül néha ellenmondásba szerepének alaptermészetével. Jávor és Bárdi csak átfutó szereplő, de mindkettő hibátlanul illeszkedik bele az együttesbe, melyet Tarnay Ernő derekas rendezése fog össze pompásan.

A becsület nem szégyen.

Királyhegyi Pál komédiája a Belvárosi Színházban.

Ez a szerző nem jött haza büntetlenül Amerikából. Eltanulta az ott annyira kelendő burleszkek hangnemét s most ebben kanyarított egy ganster-paródiát, mely a nagypénzű tökfilkók, meg az ingatag erkölcsi alapon álló alvilágiak társadamát hozza össze, reális akadályokat nem ismerve, de céljához érkeve minden igazi mondanivaló nélkül. Abban leli

kedvét, hogy a közhelyeket kiforgassa s ebből csiholjon ki minden «új»-at, nem is gyanítva, hogy legkevésbé maga ez a módszer új. Rendes körülmények közt a kutya harapja meg az embert, — itt a betörés előtt az egyik szereplő azzal biztatja társait, hogy ő majd megharapja a kutyát. Ez bizony szokatlan valami s nyilván mulatságos is annak, aki az ilyesmiben kedvét leli.

A Belvárosi Színház hagyományai valamivel különb színvonalra köteleznek. Derék együttese is jobbra hivatott. A főbb alakok egytől-egyig kétes elmésségek szócsöveivé fokoztatnak itt le. Egyetlen epizódalak nő meg valóban figyelemreméltóvá: a Páger részeg fiatalembere. Részegtel alakítani hálás dolog, de veszedelmes is (Jászai Mari még színészi feladattól is kétségbevonta). Páger három felvonáson át győzi új meg új ötlettel, anélkül, hogy izléstelenül vagy gépiessé válnék. Ez azonban egyéni szeretetreméltóságán fordul meg, nem a szerző leleményén.

Rédey Tivadar.

Zene.

Kodály Zoltán új kórusai.

(A kecskeméti városi dalárda hangversenye.)

Különösen szemünkbe ötlik a szó, a toll gyenge ereje, midőn lelki tartalomban, szellemi súlyban jelentős alkotásokkal állunk szemben. Talán még leginkább abban a fájó és mégis boldogító érzésben tudnánk kifejezni a reánk gyakorolt hatásukat, ami valami elérhetetlen után való sóvárgáshoz hasonlítható. Az örök Szépség, ez az elérhetetlen, akinek kiválasztottjai útján mégis csak megcsillan előttünk a fény; csalhatatlanul érezzük a lélek, a szellem dia-

dalát minden tagadáson, minden emberi vergődésen keresztül.

Kodály zenéjében ez a fény a legszemélyesebb, legfájóbb élmények csodálatos leszűrtségében és tisztultságában jut érvényre. Emberi ez a zene, amelynek minden taktusát a korához és fajához végzetszerűen kötött ember vérével írták, de amellet kristálytiszta, világos formájában Palestrina, Bach, a nagy hívő korok nyelvezete támad új életre: modern lélekalkat klasszikus megnyilvánulása, amihez nem lehet hozzáadni, amiből nem lehet elvenni semmit.

A «Jézus és a kufárok» c. vegyes-

kar az új testamentumból meríti szövegét (János I. 13.). A nemesen egyszerű, minden felesleges sallangtól mentes szöveg kifejező erejét a négy énekszólam olyan plasztikussá teszi, hogy szinte víziószerűen varázsolja elénk a templomi jelenetet, a terpszekedő pénzváltókkal, a kalmárokkal, Krisztus fenséges alakját, a kötélből font ostorral a kezében. A fugaforma folytonosan növekedő forgatagában hatalmas méretekben bontakozik ki a krisztusi igazságtétel ereje. A hőmpolygó szólamárادات egyetlen keserűség tengerévé dagadnak, hogy egyesült erővel egyetlen szóban találkozzanak, hogy ebben az egyetlen szóban minden igaz felháborodása törjön fel az Égre: «Rablók, Rablók». Előbb az isteni ostorcsapás drámai erejével, majd mindig halkabban, mindig távolabbról halljuk a szót, azután elcsendesül minden: Krisztus, az ember az igazságért vívott küzdelme után ott marad egyedül, elhagyatva s remegő ajkai már csak önmaga elé suttogják felháborodását: «Rablók, Rablók.» — «Hallván ezt a főpapok és írástudók, el akarák őt veszteni, mert félnek vala tőle.» Félve, halkan indulnak a szólamok, ott remeg bennük a nép félt szeretete Mestere iránt, mert el kell vesznie annak, aki útjában áll a hatalmasoknak. De a befejezés felfelé törő fenséges akkordjai már Krisztus győzelmét hirdetik a lelkek felett, amelyen földi hatalom nem foghat ki soha: «*A sokaság rajta csüng vala, úgy hallgaták Őt.*»

Ady Endre «Akik mindig elkésnek» c. költeményének megzenésítése a másik kórus. Csak most éreztük ki, hogy mennyire zenére született ennek a pár gyönyörű sornak sötéten borongó hangulata, mennyire két, hazájáért, nemzetéért, fajtájáért síró, konzseniális lélek találkozott ebben az alkotásban. Halk, szomorú magyar melosz hangzik fel a szop-

ránban: «Mi mindig, mindenről elkésünk, Mi biztosan messziről jövünk, Fáradt, szomorú a lépésünk» — míg a többi szólam hosszan kitartott hangjai csak még jobban erősítik a hangnemet fáradt, vontatott jellegét. Még egy utolsó erőfeszítés, nyugtalan motívumok egymást kergetése széles crescendóvá nő, aminek legmagasabb fokán utoljára «vörösén» lobban fel a lélek önmagát elégető lángja. — Ezután már csak a fájdalmas beletörődés hangja jut szóhoz: «Késő álunk, késő révünk, nyugalmunk» — s még egy sóvárgó kiterjeszkedés az élet felé — «késő ölelésünk». «Késő, késő», visszhangozzák a többi szólamok, lehanyagló szekundlépésük olyan, mint egy csüggedten leejtett kéz gesztusa, amelyből kihullottak a küzdelem fegyverei.

Az «Öregek» c. vegyeskar szövegét a nagytehetségű fiatal Weöröss Sándor írta. A versnek az őszi elmúlás idejét idéző hangulata bőven nyújt alkalmat a kodályi zene sajátosan egyéni nemes melankóliájának érvényesülésére. Csodálatos itt is az a klasszikus egyszerűség és tisztaság, amiben a legmélyebb emberi érzések kifejezésre jutnak. A zeneköltő ereje egyetemes magaslatoakra emeli a költemény szavait: «Életkatlanban régi étek, Életszekéren régi szalma, Életgyertyán lefolyt viasz, téged megettek, téged leszórtak, te már elégtél! Elégtél!» Ugyanazon a hangon megragadó folyton ismétlődő ritmusban a közös emberi végzet szava megrázóan hangzik felénk: nincs menekvés, a sors kéréllhetetlenül mutatja az utat a vég, az elmúlás felé. Utolérhetetlen művészzel tudja Kodály ezt a szót: «Elégtél» érzékelteni és egyben az elmúlás szimbólumává emelni. A fortissimóig emelkedő szoprán-szólam lassú kihangzásához a sötétebb hangszínek tömör akkordokban lobbantják ki még egyszer a végzetes szót, hogy utána fá-

radtan csúszzanak le a legmélyebb regiszterbe, a teljes megsemmisülésbe: «mehetsz aludni». Ilyen egyszerű eszközökkel ilyen mélységeket csak a nagyok tudnak kifejezni. — Utána fájó panasszal éneklő a soprán szólam: «És néha, ha agg kezük játszik egy szöke gyermekfejen, de fáj, de fáj, de fáj, hogy e kézre, e dolgos kézre, e jóságos kézre senkinek sincsen szüksége többé.» Az utóbbi szavaknál már mind a négy szólam egy szóban, egy érzésben tömörülve zokogja ki a lélek nagy keserűségét. A zene odatapad a szavakhoz, tiszta zeneivé alakítja a jelentésüket, mert maga lesz az indulat, az érzelmek leg-tökéletesebb kifejezője.

Az egész mű csúcspontja a fenség magaslatán járó «Piu lento». A gmoll sötét harmóniájában az akkordikus tömörség mindig jobban duzzadó súlyával hangzik fel: «Hetven nehéz év a békó karjukon, hetven év bűne, baja, bánata.» Az ember roskadozik már ennyi súly alatt, míg végre minden vergődése elcsitul a halál jóságos, rettenetes, ellentmondást nem tűrő kezének érintésére. Kodály zenéjének misztikus szólamaiban ez az érintés szelíd, lágy, nehéz bilincsetek oldó és mindent kiengesztelő. A borongós harmóniákból hirtelen felsugárzik a h-dúr akkord minden disszonanciát feloldó, transcendens tisztasága; vigasztaló fény az elmúlás sötétségében.

A «Székely keserves» ősi székely népdal vegyeskari feldolgozása. Kodály páratlan kórusművészete egy kis remekművet csinált az egyszerű dallamból. A négy szólamnak mind a rajz, mind a szín, a festőiség szempontjából való teljes kiaknázása gyönyörű feladat elé állítja az énekkart.

Ez is, mint Kodály minden műve, hogy mennyire nem lényeges, hogy ezek az alkotások saját vagy népdal-témákra épülnek. Tematikájuk, ritmikájuk, harmoniájuk annyira át van itatva a népzene-től, hogy a kettőt nem is lehet elválasztani egymástól. Egy-egy melódikus fordulatban, ritmusban, a szöveg és a zene szerves egységében szinte előre elrendeltetett törvényszerűséggel nyilatkozik meg a magyar lélek jelleme, az a sajátos hangulati velejáró, amit nem lehet ésszel, csak érzellemmel megközelíteni.

A kecskeméti városi dalárdának jutott az a kitüntetés, hogy Kodály új kórusait előbb a nyáron Kecskeméten, majd most a fővárosban bemutatassák. A dalárda 75 éves történetében mindenestre korszakot jelent az a nagy fellendülés, amelyet utóbbi időben az a capella-művészet terén felmutat. Ismét bizonyíték arra, hogy egy város zenekultúrájában micsoda jelentősége van a lelkes, energikus, képzett vezető egyéniségeknek. Az előadás hiányai, egyenlenségei semmit sem vontak le a derék dalárda és vezetője Vásárhelyi Zoltán érdemeiből. Kodály kórusait monumentális tartalmi és formai értékükben tökéletesen megszólaltatni olyan nagy feladat, amire a magyar kóruskultúra ma még korántsem érett. A kecskeméti szép műsora — a 16—17. század ragyogó vokális kultúrájának remekei — mutatja, hogy kitűnő iskolában fejlesztik tudásukat, különösen, ha szem előtt tartják a korstílusok követelményeit s nem tévednek bele a régi mesterek (Schütz: Geistliche Conzerte) túlságosan modernizáló — hogy így mondjuk romantizáló — értelmezésébe.

Prahács Margit.